

Vi har ekspertisen, men mangler ressourcer

8 ud af 10 ledere mener, at deres personale har ekspertisen til inklusionsopgaven. Alligevel mener kun lidt over halvdelen, at deres institution er godt nok rustet til opgaven.

Dygtige pædagoger med de rette faglige kompetencer og gode intentioner. Langt de fleste ledere, 8 ud af 10, mener, at de har adgang til den ekspertise, der skal til for at løse inklusionsopgaven.

Alligevel mener kun lidt over halvdelen af lederne, at deres institution er 'godt rustet' til arbejdet med inklusion. Det viser en ny undersøgelse blandt et udsnit af BUPL's ledere.

»Fagligt er vi godt rustet i kraft af nogle dygtige pædagoger, tankegang og handlekraft. Men rammerne og vilkårene for at udføre et godt stykke inklusionsarbejde er ikke ok. Ressourcer og hænder til rådighed er ikke nok,« forklarer en leder i undersøgelsen.

»Vi er faglig godt forberedte, men mangler, at de fysiske rammer tilpasses. Det handler om de specielle muligheder, der skal kunne gives til børn med særlige behov. Der er for få rum, både til arbejdet med børn og hvilerum,« siger en anden.

RAMMER ER DET VIGTIGSTE. Undersøgelsen resultater peger på, at mangel på viden ikke er det største problem, selvom det er den historie, vi ofte hører fra eksperter og medier, mener næstformand i BUPL, Birgitte Conradsen.

»Jeg tror, at den pædagogiske viden er langt højere, end hvad vi ofte hører. Det største

problem er rammerne for det pædagogiske arbejde. Hvis ikke de rigtige rammer er til stede, så kan pædagogerne ikke udføre deres arbejde optimalt. Man kan hurtigt komme til at konkludere, at der ikke er nok viden, men spørgsmålet er nok snarere, om der er nok pædagoger,« siger hun.

»40 procent er en stor gruppe, der ikke mener, de er godt rustet. Det er et billede på, at det er meget forskelligt i kommunerne, hvilke rammer institutionerne har, både i forhold til normering og de fysiske rammer.«

At rammerne, især de fysiske, er afgørende for, om inklusionen kan lykkes, mener også forsker i inklusion Bjørg Kjær fra Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU), Aarhus Universitet.

»De rette rum og rammer kan have enorm betydning i arbejdet med at inkludere. Fordi de kan skabe muligheder for at dele børn op i mindre grupper og fællesskaber,« siger han.

Derfor er det ikke her, kommunerne skal spare, hvis inklusionen skal lykkes, mener han.

»Med den eksisterende inklusionspolitik har vi sat en ambitiøs og visionær dagsorden. Hvis vi vil det, er vi nødt til at tage konsekvensen og betale det, det koster.« ■

Det viser undersøgelsen

- Størstedelen (82 %) af lederne arbejder målrettet med inklusion.
- Langt de fleste af lederne (81 %) mener, at de har adgang til den ekspertise, de har brug for for at løse inklusionsopgaven.
- Mere end halvdelen (56 %) bruger rådgivningstilbud og eksterne ressourcer i arbejdet med inklusion.
- 59 % af lederne mener, at deres institution er rigtig godt eller godt rustet til arbejdet med inklusion.
- 27 % svarer, at de hverken er godt eller dårligt rustet.
- 13 % svarer, at de er dårligt eller rigtig dårligt rustet til arbejdet med inklusion.

Om undersøgelsen

615 ledere med personaleansvar fra BUPL's panel fik spørgeskemaet om inklusion. 168 besvarede spørgeskemaet. Undersøgelsen blev sendt ud og afsluttet i februar.

Sådan siger lederne om inklusion

»Vi er pædagogisk og professionelt rustet til inklusionsopgaven, men har desværre ikke de fornødne ressourcer til arbejdet.«

»Inklusion er en svær opgave. De fleste lærere og pædagoger ved godt, hvad der virker overfor inklusionsbarnet: forudsigelighed, struktur, tydelighed og skærmmning. De føler sig dog pressede af også at have ansvaret for læring og trivsel i hele klassen/børnegruppen.«

»Inklusion er et meget dilemmafyldt arbejde, og der er børn, der ikke får hjælp nok i de 'normale' tilbud, ligegyldigt hvor rustede og dygtige mine pædagoger bliver.«

»Det er min klare oplevelse, at en del medarbejdere ikke er rustet til opgaven, mens det falder mere naturligt for andre. Det kan være vanskeligt at flytte tænkningen fra almen pædagogik til mere specialpædagogisk tænkning.«

Foto: Jens Hasse

Kun med de rigtige redskaber er inklusion en reel mulighed, mener Anette Bang Jensen.

Specialpædagog advarer:

Inklusion kan ikke læres på et 14-dages kursus

Anette Bang Jensen arbejder på Firkløverskolen for børn med autisme og svær ADHD i Mørke på Djursland. Hun har i 20 år arbejdet som specialpædagog og mener, at inklusion er vejen frem. Men ressourcerne skal følge med.

Hvordan oplever du, at inklusionen fungerer i praksis?

»Jeg oplever det som en politisk beslutning, som bliver trukket ned over skoler og institutioner i krisetider, hvor institutioner ikke har økonomi til at sætte det i værk, der skal til, for at det kan lykkes. Man kan ikke bare uden videre inkludere de her børn i almindelige tilbud. Kun med de rette redskaber er inklusion en reel mulighed.«

Hvad oplever du, at der sker med den specialiserede viden?

»Det politiske mål er, at 96 procent af alle danske børn i 2015 skal være inkluderet i folkeskolen. Jeg er nervøs for, at det vil få den spe-

cialiserede viden til at smuldre. I det øjeblik man opløser de her tilbud, bliver den specialiserede viden, der er brugt flere år på at opbygge, spredt for alle vinde. Det er dybt bekymrende. Socialministeriet lægger op til, at vi skal værne om de såkaldte videncentre. Det kan undre mig, hvordan det skal kunne lade sig gøre. Vi oplever hos os, at eleverne trives. Det skyldes i høj grad det miljø og den faglige ekspertise, der omgiver dem. Jeg tænker: Kan man bare smide det hele væk? Inklusion er en fin tanke, men det skal tage den tid, det kræver. Ellers ender hele denne her øvelse med, at man ekskluderer en masse børn.«

Hvilke konsekvenser kan det få for børnene?

»Vi får skabt ensomme og måske selvskadende og udadreagerende børn, hvis man på så kort tid flytter dem ud i folkeskoler og institutioner, hvor man ikke har redskaberne til at inkludere dem. Man kan godt lære, hvad børn med ADHD er for nogle, men man kan ikke lære at arbejde med dem på et 14-dages kursus. Man oplever hele tiden, at der er nye politiske vinde, der blæser, og at man er tvunget til at følge med. Men jeg kan ikke komme i tanke om tidligere politiske vinde, der har været så voldsomme, som den her er.« ■